

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De Idololatria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

sed solum vana; puto tunc esse veniale, & universim hanc regulam serva; esse mortale, quando ex circumstantiis advertitur esse gravis officij irreverentia, secus esse veniale.

4. Colligit secundò *ibid.* a. n. 9. falsas sanctorum reliquias intrudere adorandas, vel in signum falsi miraculi, vel Beneficij accepti, tabellas in templo, vel figuræ exponere, falsa item miracula prædicare, vel typis imprimere, esse mortalia. Merito, quia gravis veræ religioni sic infertur injuria: nec excusatio duci potest à bona intentione propagandæ devotionis, cum potius hæc eo modo diminuat, dum aperitur via ad veram negandam; præterquam quod Deus verus honorari mendaciis valde refertur.

5. Colligit denique Sanchez, n. 11. & 12. jejunare die Dominico, nisi id fiat ad confirmandam Manichæorum hæresim contra Christi Domini Resurrectionem, ne veniale quidem esse, quia ablato illo contemptu resurrectionis, adde & ablato aliquo studio singularitatis (quod ex se esset veniale, quodque magis apparet, si comedendo aliis diebus, die Dominico frequenter quis jejunaret) non apparet unde ex se esse colligatur vel levis culpa.

De Idolatria

6. Hæc est illa actio, quæ divinus cultus tribuitur creaturæ, illam ut Deum honorando. Gravissima culpa; & in Baptizato, si sit cum errore intellectus quo putetur creatura illa Deus esse, est, subjecta censuris Bullæ Cœnæ: nam si sit exterior, licet mortale sit, & quidem non vulgare peccatum, est tamen à prædictis Bullæ Cœnæ censuris immunis: sed hæc de idololatria sufficiunt, nam cetera satis sit *supra*, c. 1. §. 3. breviter innuisse.

De Magia

7. Magia dæmoniaca est, quæ à dæmone mirabilia quis exposcit vel expectat. Dixi (dæmoniaca) nam magia naturalis, quæ ex scientia, quæ per abditas herbarum, vel similibus rerum naturalium virtutes aliquid mirum agitur cum ea improbanda non sit, hic nequaquam locum habet. Ad hanc magiam naturalem aliqui reducunt Alchimiam, per quam vilia metalla in aurum commutantur; quamvis nonnulli ejusmodi virtutem naturalem adesse profus inficiantur. *lege Delrium lib. 1. de mag. §. 9. i. sect. 2. & 3. aliisque passim.*

8. Solet autem ut plurimum inter magum & dæmonem intercedere pactum: Magus enim abnegat Sacramenta & Fidem, spondetque dæmoni obedientiam: hic repromittit se facturum quod magus ille voluerit. Hoc autem pactum erit expressum, si expressa conventio celebratur inter magum & dæmonem: ac erit tacitum, si magus utatur actionibus mediis magicis non ab ipso, sed ab alio conventis cum dæmone; tunc enim utendo conventis, censetur voluntati dæmonis assentiri, & totòque ipso dæmone invocare: utrumque peccatum mortale gravissimum, licet hoc minus grave, & magis excusationis capax, ut ex dicendis constabit, ubi etiam n. 25. & 26. regulæ afferentur ad pactum tacitum cognoscendum. Cetera quæ de magia cognosci à nobis debent, ex dicendis fiet palam.

De Divinatione

9. Est inordinata earum rerum, quæ naturaliter sciri nequeunt, prædictio per media à Divina providentia non constituta: S. Thom. 2. 2. q. 91. art. 1. *lege Aurel. fusè lib. 9. cap. 2. Sanchez lib. 2. in decal. cap. 18.* Hæc media possunt esse varia: Astrologi enim moribus Stellarum utuntur ad occulta prænoscentia: Aruspices avium volatibus: Sortilegi sortium jactibus; &c. Ipsæ item res occultæ sunt variae, nimirum sive præterita, sive præsentia, sed nobis remota, sive futura. Denique alij sunt modi eas res occultas dignoscendi, nam aliquando co-

gnoscuntur cum expressa dæmonum invocatione, aliquando per ejusdem mortuorum resurrectionem, quæ proprie dicitur Necromantia, non raro per signa visa in aqua, appellaturque Hydlromantia, sæpe per eadem apparentia in terra, aëre, igne, diciturque Geomantia, Aeromantia, Pyromantia; Huc etiam reducitur, quando per somnia vana, &c. Cum ergo tam varia sint ejusmodi media, variae etiam diversæque species solent describi Divinationis. Nobis ad proximum dumtaxat spectantibus has innuisse sat est: modò notentur tria, & modò de Astrologia, quæ frequentior est, & de Incomniis separatim differamus.

10. Nota primò: quando intermiscetur expressa dæmonis invocatio; committi alterius speciei peccatum, atque adeò specialiter Confessori aperiendum, immò majus, quàm quando est tantummodo tacitum; quia explicitum addit commercium cum dæmone, & subinde promissionem actualem eidem factam, id quod non invenitur in tacito, ut à nobis dictum est in *opus. de conf. lib. 2. §. 5.*

11. Secundò: si divinatio (idem est in cæteris superstitionum speciebus) habeat admistum aliud genus peccati, atque duplici peccato, utroque Confessori aperiendo, peccabitur, v. g. si augurium bonum, vel felices sortes, &c. exquiras ad puellam subornandam, præter divinationem, aderit & peccatum incontinentiæ: Ratio est ex se manifesta.

12. Tertiò: ad cognoscendum, quandònam sit mortalis divinatio, hæc regulam habet: Sive per expressam dæmonis invocationem sciri querantur occulta, sive per tacita. Semper esse mortalem: posse tamen per tacitam, non infrequenter excusari, sed ecce nodus: & quandònam hæc excusatio tandem erit? Evolve. In tribus casibus. Primò, accedente ignorantia excusabili; Secundò, si non fiant ejusmodi divinationes animo invocandi, ne tacite quidem dæmone, sed jocandi: ita Cajet. in *summa*, v. *Divinatio*, modò tamen nello modo expectetur occultorum cognitio tanquam vera. Sic solent excusari, qui sortes mittunt ad cognoscendum qui sit felicius, qui infelicius; jocandi enim gratia id faciunt, non profus credendi: Tertiò, adeit excusatio, si ejusmodi cognitio queratur non à dæmone, sed à naturalibus mediis, & quidem qualis per illa naturaliter haberi potest; præsciendò ab alio inconvenienti non est malum rerum occultarum captare scientiam per media tali scientiæ proportionata, sic apud Divum Thom. 2. 2. q. 95. art. 7. ex quibusdam avium aliorumque animantium cantibus, vel moribus prænantiantur aliqua eventura; ut pluvia, tempestas, serenitas; Imò ex iisdem possunt aliqua, quæ pertinent ad hominem, probabiliter colligi, eadem enim causa, seu constellatio, quæ movet aves, v. g. ad garrutem & motus, movere potest homines ad rixas & bella: ita *Sancti. in dec. lib. 2. c. 3. n. 39.* Hinc quidam Astrologus, & non infimus Theologus, cujus meminit Sanchez *lib. 2. in dec. c. 4. n. 17.* cum impressiones cholerae, aut alterius inordinati motus ex Cæli dispositione metuebat, se occasibus vitæ, aut oratione communire solitus erat.

De astrologia

13. Si ex astrologia queratur quod pertinet ad sanitatem, vel ad temporum mutationem, ut ad ubertatem, sterilitatemve, vel ad naturales hominum inclinationes, vel ad sciendum in communi, qui natus sub tali constellatione faceret, non tamen ad certò sciendum in particulari de hac vel illa actione pendente à libero arbitrio, non erit, ut docet S. Thomas p. 1. q. 115. art. 4. ad 3. culpa, quia naturaliter hæc ab astris cognosci, aliquo tandem modo possunt.

14. Immo ex Toletò *lib. 14. cap. 15.* Valentia 2. 2. disp. 6. q. 12. p. 3. *versam verò ex conditione.* Cajet. in *summa*, v. *Auspicium*, Martin. del Rio apud Sanch. l. c. n. 32. Castro Pal. tom. 3. ar. 17. disp. 1. de *superst. p. 4. num. 6.* si quis per Astrologiam vellet cognoscere aliquod contingens, liberum,